

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан педагогічного факультету
проф. Олєфіренко Т.О.

(підпис)

« 31 » серпня 2023 р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкові дисципліни)

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ І ПРОЄКТУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗВО

освітньо-професійна програма "Педагогіка вищої школи"

галузі знань: 01 Освіта /Педагогіка

спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки

освітнього рівня - магістр

Шифр за навчальним планом ПП03

Київ
2023 рік

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми курсу «Методика викладання і проектування освітнього процесу у ЗВО», затвердженої на засіданні Вченої ради УДУ імені Михайла Драгоманова «27» квітня 2023 року, протокол № 5.

Розробники програми: канд. пед. наук, доцент Вишківська В.Б.

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки

_____

(назва кафедри)

« 25 » серпня 2023 року, протокол № 1

Завідувач кафедри

проф. Мухомірюк С.А.
(прізвище, ініціали)

(підпис)

I. Опис навчальної дисципліни
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ І ПРОЄКТУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗВО
Шифр дисципліни

Загальні характеристики навчальної дисципліни	Навчальне навантаження з навчальної дисципліни	Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка (шифр, назва)	Кількість кредитів - 9	Методи навчання Пояснення, розповідь, бесіда, дискусія, мозковий штурм Форми навчання Лекції і практичні заняття, самостійна робота
Спеціальність (код, назва)	Загальна кількість годин - 180 <i>Денна</i> <i>Заочна</i>	
Освітній ступінь магістр	Лекції: 10 6	
	Семінарські (практичні) заняття: 6/10 2/2	
Робоча	Лабораторні заняття:	Форми поточного контролю Поточний Підсумковий
Рік вивчення освітнього компоненту за навчальним планом		
Семестр	Самостійна робота:	
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: - самостійна робота	64 78	Форма підсумкового контролю
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:	
Мова навчання – українська		

Предмет вивчення навчальної дисципліни – спеціальні професійні компетенції, необхідні для успішного виконання відповідних функцій та типових задач діяльності викладача загальнопедагогічних дисциплін.

Міждисциплінарні зв'язки викладання дисципліни «Методика викладання і проєктування освітнього процесу у ЗВО» узгоджено з вивченням історії та теорії педагогіки, педагогічною творчістю та майстерністю й методикою виховної роботи; педагогікою та психологією вищої школи; освітньою політикою та фаховими дисциплінами професійної підготовки педагога-дорадника.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика викладання і проєктування освітнього процесу у ЗВО» є формування у майбутніх фахівців сучасного комплексного підходу до викладання педагогічних дисциплін; оволодіння магістрантами зазначеної освітньої програми спеціальними професійними компетенціями щодо методики розроблення різноманітних науково-методичних і навчально-методичних матеріалів, формування вмінь і навичок проєктування освітнього процесу, планування й проведення всіх форм аудиторних та позааудиторних навчальних занять у закладі вищої освіти.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика викладання і проєктування освітнього процесу у ЗВО» є: засвоєння психолого-педагогічних та дидактичних основ освітнього процесу у закладах вищої освіти, базових теоретичних знань з методики викладання у вищій школі; визначення актуальних проблем та концептуальних теоретичних положень методики викладання педагогічних дисциплін; засвоєння магістрантами методичних основ проєктування змісту і технологій викладання педагогічних дисциплін;

набуття компетентностей з підготовки різноманітного методичного забезпечення для проведення різних видів занять та діагностики знань студентів; розвиток педагогічного мислення та професійної самосвідомості магістрантів.

Основні програмні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1	<p>ПРН1.Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки.</p> <p>ПРН3.Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.</p> <p>ПРН5.Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.</p>	<p>ЗК2.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК3.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>
2	<p>ПРН8.Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей</p>	<p>СК9.Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності</p>
3	<p>ПРН9.Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність</p>	<p>СК7.Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.</p> <p>СК8.Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.</p>

II. Орієнтовний тематичний план

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні/	Семінарські	СРС	Аудиторні	Лекції	Семінарські	Практичні	СРС
1	Методологічні основи викладання педагогічних дисциплін										

1.1	Нові наукові платформи методики викладання педагогічних дисциплін	4	2	2	10	2	2			12
1.2	Теоретичні засади методики викладання загальнопедагогічних дисциплін	4	2	2	10					12
1.3	Психолого-акмеологічні засади діяльності викладача ЗВО	6	2	2	14	2			2	16
Модуль II. Проектування освітнього процесу у закладі вищої освіти										
2.1	Тема 4. Організаційно-управлінські та методичні основи проектування освітнього процесу у закладі вищої освіти	8	2	6	20	4	2		2	24
2.2	Організація педагогічного контролю у вищій школі	4	2	2	10	4	2		2	12
Усього		26	10	10	64	12	6	2	4	78

III. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:

№ з/п	3.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. в лекцій
1.1.1	<p>Модуль I. Методологічні основи викладання педагогічних дисциплін</p> <p>Тема 1. Нові наукові платформи методики викладання педагогічних дисциплін</p> <p>Предмет та завдання методики викладання педагогічних дисциплін. Загальні вимоги до організації освітнього процесу. Психолого-педагогічна і соціологічна спрямованість змісту педагогічної освіти. Підвищення інтенсивності навчання на основі використання сучасних педагогічних технологій. Практична підготовка майбутнього вчителя на основі тренінгових занять та практико-орієнтованих форм навчання. Компетентнісний підхід як концептуальна основа змісту, форм і методів навчання. Освітнє середовище як об'єкт конструювання у вищій школі. Підтримка і розвиток статусу суб'єкта навчання в освітньому процесі як проблема взаємодії викладача та студента в інноваційному освітньому процесі вузу</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. К.: Центр навч. літератури, 2006. 384 с. 2. Кучинська І. О. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2020. 291 с. 3. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. К.: Знання, 2005. 486с. 4. Кудіна В.В., Соловей М.І., Спіцин Є.С. Педагогіки вищої школи. К.: Ленвіт, 2007. 5. Мороз О. Г. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посіб. К.: НПУ, 2003. 267с. 6. Приходько М.І. Педагогіки вищої школи: курс лекцій для магістрів. Запоріжжя ЗДУ, 2001. 150 с. 7. Прищак М. Д. Трансформація освіти України: пошук парадигми / М. Д. 	4	2

	<p>Прищак. Наукові записки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського. Вип. 35 Серія: Педагогіка і психологія: Збірник наукових праць. Вінниця, 2011. С. 30–33.</p> <p>8. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. К.: Конкор, 2011. 628 с.</p>		
1.2	<p>Тема 2. Теоретичні засади методики викладання загальнопедагогічних дисциплін</p> <p>Основні вектори розвитку сучасної дидактики. Категорії дидактики: навчання, викладання, учіння, знання уміння, навичка, освіта. Сутність категорій дидактики: зміст, методи, форми організації, принципи навчання, навчально-пізнавальна діяльність, контроль, оцінка тощо. Актуальні проблеми сучасної дидактики. Особливості сучасного етапу розвитку педагогіки вищої школи та її основні завдання. Поняття про предмет педагогіки вищої школи. Структурні складові сучасної педагогіки вищої школи. Міждисциплінарні зв'язки педагогіки вищої школи з іншими науками.</p> <p>Пріоритети сучасного освітнього процесу. Нормативні документи, в яких відображається зміст освіти. Вимоги до відбору змісту освіти</p> <p>Рекомендовані інформаційні джерела</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адаменко О.В., Курило В.С. Особливості і тенденції розвитку педагогічної науки в Україні у другій половині ХХ століття / О.В. Адаменко, В.С. Курило. Рідна школа. 2012, №4–5 (квітень–травень) С. 39–43. 2. Методологічні засади педагогічного дослідження: монографія / авт.кол.: Є.М.Хриков, О.В.Адаменко, В.С.Курило та ін. ; за аг. ред. В.С.Курила, Є.М.Хрикова ; Держ. закл., «Луган. Нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 248 с. 3. Сисоева С.О., Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика: навчальний посібник / С.О. Сисоева, Т.Є. Кристопчук; Київський університет імені Бориса Грінченка. Рівне: Овід, 2012. 352 с. 4. Сухомлинська О.В. Історико-педагогічний процес: нові підходи до загальних проблем / О. В. Сухомлинська. К. : АПН, 2003. 68 с. 5. Хриков Є.М. Методологія педагогічного дослідження / Є.М.Хриков. Х.: ФОП Панов А. М., 2017. 237 с 6. Хриков Є.М., Адаменко О.В. Педагогічна наука в Україні: стан та напрями розвитку / Є.М. Хриков, О.В. Адаменко // Шлях освіти. 2003. №4. С.2 – 7. 	2	
1.3	<p>Тема 3. Психолого-акмеологічні засади діяльності викладача ЗВО</p> <p>Педагог вищої школи як інтелігентна особистість та людина культури як вихователь. як викладач. як методист. як дослідник. Професійні норми як історично сформовані чи встановлені стандарти професійної поведінки та діяльності. Гуманістична спрямованість педагогічної діяльності. Педагогічні здібності у структурі особистості. Професійно значущі якості особистості. Професійні вміння. Поняття про стиль педагогічної діяльності. Професійна компетентність.</p> <p>Рекомендовані інформаційні джерела</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зязюн І.А. Інтелектуально-творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: Монографія / За ред. І.А. Зязюна. К.: ВІПОЛ, 2000. С. 11-57. 2. Психологічний тлумачний словник найсучасніших термінів. Х.: Прапор, 2009. 672 с. 	4	2

	<p>3. Роменець В.А. Психологія творчості: Навч. посібник. 3-тє вид. К.: Либідь, 2004. 288 с.</p> <p>4. Яремчук Н. Педагогічна творчість як складова професійно-педагогічної культури викладача вищої школи. Вісник Львівського університету. Серія Педагогіка. 2009 Вип. 25. Ч. 1. С. 242-249.</p>		
3.1	<p>Модуль II. Проектування освітнього процесу у закладі вищої освіти</p> <p>Тема 4. Організаційно-управлінські та методичні основи проектування освітнього процесу у закладі вищої освіти</p> <p>Нормативно-правові основи організації і планування освітнього процесу у закладі вищої освіти. Загальні положення нового закону України “Про вищу освіту”. Рівні та ступені вищої освіти. Заклад вищої освіти: сучасний статус. Форми навчання. Стандарти вищої освіти. Ліцензування і акредитація.</p> <p>Нормативно-правова база освітнього (навчального) процесу у закладі вищої освіти (Закони, Постанови уряду, МОН України тощо. Стандарти освіти та їх складові: державні, галузеві, закладу вищої освіти. Структура освітньої програми та принципи її створення. Стратегія, принципи та етапи проектування. Освітній процес у ЗВО як об’єкт проектування. Відповідність змісту педагогічних дисциплін стандартам вищої освіти та характеру й особливостям професійної діяльності фахівців. Планування освітнього процесу в умовах розширення автономності ЗВО.</p> <p>Навчальний план: призначення та структура. Навчальна програма. Робоча програма навчальної дисципліни: структура і зміст. Програми і робочі навчальні програми вибіркових дисциплін. Технологія розробки робочої програми навчальної дисциплін.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. К. : Центр навч. літератури, 2006. 384 с. 2. Кучинська І. О. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Кам’янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2020. 291 с. 3. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. К.: Знання, 2005. 486с. 4. Кудіна В.В., Соловей М.І., Спіцин Є.С. Педагогіки вищої школи. К.: Ленвіт, 2007. 5. Мороз О. Г. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. К.: НПУ, 2003. 267с. 6. Приходько М.І. Педагогіки вищої школи: курс лекцій для магістрів. Запоріжжя ЗДУ, 2001. 150 с. 7. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. К.: Конкор, 2011. 628 с 	4	2

	<p>Тема 5. Організація педагогічного контролю у вищій школі</p> <p>Діагностика навчання. Контроль та оцінювання знань, умінь, сформованості мислительних процесів, навичок професійного спілкування, вміння виразно висловлювати свої думки - складові діагностування. Контроль як засіб управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів. Функції та принципи контролю й оцінки знань. Види, методи та форми перевірки якості навчальної роботи студентів. Недоліки традиційної системи оцінювання. Нові підходи: оціночні шкали, рейтингове оцінювання в системі модульного навчання, тестування.</p> <p>Пошуки ефективних технологій оцінювання в дидактичних системах країн близького та далекого зарубіжжя. Кредитно-модульна система - перспективи впровадження.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. К. : Центр навч. літератури, 2006. 384 с. 2. Гронлунд Р., Норман Е. Оцінювання студентської успішності : Практ. посіб. [Текст] / Р. Гронлунд, Е. Норман К.: «Навч.-метод. центр Консорціум із удосконалення менеджменту-освіти в Україні», 2005. 312 с. 3. Кучинська І. О. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2020. 291 с. 4. Мачинська Н.І., Стельмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник. Львів: ЛДУВС, 2012. 180 с. 5. Мороз О. Г. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. К.: НПУ, 2003. 267с. 6. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі : навч. посіб. К. : Вища шк., 2005. 239 с. 7. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. К.: Конкор, 2011. 628 с. 8. Університетська педагогічна освіта: історія, теорія і перспективи розвитку в умовах глобалізації: Кол. монографія / під. ред. проф. Цокур О.С. Одеса: ФОП Бондаренко О.М., 2018. 150 с. 	
--	---	--

4.2. Плани семінарських, практичних, лабораторних занять

Семінарське заняття №1. Освітньо-педагогічний простір у контексті розвитку громадянського суспільства.

1. Глобалізаційні процеси в освіті та їх вплив на вищу школу України.
2. Соціокультурні та антропологічні передумови становлення нової парадигми освіти. Роль освіти у формуванні цінностей демократичного суспільства. Формування співмірності економічного, ринкового і гуманістичного в людині.
3. Діалектика прагматизму і духовності.
4. Науковість гуманітарного знання.
5. Єдина шкала педагогічних цінностей (людиноцентризм, педагогічна свобода, педагогічна творчість, філософія співтворчості, принцип демократії, миролюбство, екологічна безпека, толерантність, справедливість, солідарність, єдність пріоритетів (за В.П.Андрущенко)).

Рекомендована література:

1. Дубасенюк О.А. Методика викладання педагогіки /О.А. Дубасенюк, О.Є. Антонова. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2012. 375 с.
2. Дроздова І. П. Методика викладання, педагогіка та психологія вищої освіти / Дроздова І. П. Харків : ХНАМГ, 2008. 142 с.

3. Д'яченко Н. О. Педагогічні задачі в професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посіб. / Д'яченко Н. О. – К. : Видавництво Ліра-К, 2015. – 84 с.
4. [Зайченко І. В.](#) Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навч. посіб. / Зайченко І. В. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Ліра-К, 2017. 456 с.
5. [Зайченко І. В.](#) Педагогіка і методика професійного навчання : навч. посіб. / Зайченко І. В. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Ліра-К, 2016. 518 с.
6. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / Каплінський В. В. Вінниця : ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
7. Малофійк Ф. В. Дидактика новітньої школи : навч. посібник / Малофійк Ф. В. К.: Вид. дім «Слово», 2015. 632 с.
8. Прищак М. Д. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбовська. Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с.
9. Прищак М. Д. Трансформація освіти України: пошук парадигми /М. Д. Прищак // Наукові записки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського. Вип. 35 Серія: Педагогіка і психологія: Збірник наукових праць. Вінниця, 2011. С. 30–33.
10. Стрельніков В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі : навч. посібник / Ю. В. Стрельніков, І. Г. Брітченко. Полтава : ПУЕТ, 2015. 309

Семінарське заняття №2. Особистість сучасного педагога-професіонала. Загальна та професійна культура педагога. Самовдосконалення.

1. Професіоналізм і професійна компетентність. Вимоги Державного освітнього стандарту до особистості та професійної компетентності фахівця.
2. Професіограма педагога і модель особистості сучасного вчителя. Професійні знання, вміння, навички. Професійно значущі якості. Педагогічні здібності: діагностичні, дидактичні, організаторські, комунікативні, сугестивна, креативні, рефлексивні, перцептивні та ін. Гуманістична спрямованість особистості педагога, його професійна позиція.
3. Загальна, базова і професійна культура особистості. Педагогічна культура, її основні компоненти.
4. Творчість як найважливіша риса культури педагогічного мислення. Ознаки педагогічної культури: інтелігентність, розвинений інтелект, стійка педагогічна спрямованість інтересів і потреб, гуманізм, товарищескість і педагогічний такт, широкий кругозір і ін.
5. Професійно-особистісне становлення

Рекомендована література.

1. Андрущенко В. Формування особистості вчителя в сучасних умовах / В. Андрущенко, І. Табачек // Політичний менеджмент. 2005. № 1 (10). С. 58–69.
2. Завалевський Ю. Шляхи і рівні підготовки вчителя до професійної діяльності на основі компетент- нісного підходу. Науковий часопис НДУ імені М. П. Драгоманова. Серія 17 “Теорія і практика навчання та виховання”. 2010. 202 с.
4. Коваленко Л. А. Психологічний зміст професійної культури педагога . Проблеми сучасної психології. –2009. № 6. С. 331–339.
5. Мазур Н. Зміст професійної культури викладача вищої школи. Рідна школа. 2007. № 4. С. 12–14.
6. Радул В. В. Основи професійного становлення особистості сучасного вчителя : навч. посіб. / В. В. Радул, В. О. Кравцов, М. В. Михайліченко. Кіровоград : Імекс ЛТД, 2007. 252 с.

Семінарське заняття № 3. Організація освітнього процесу у ЗВО. Організаційно-методичне забезпечення навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи навчання» у ВНЗ.

1. Поняття про цілісний освітній процес. Характеристика компонентів освітнього процесу.
2. Закономірності педагогічного процесу вищої школи.
3. Особливості організації навчального процесу у вищій школі.
4. Навчальний графік, робочі програми та тематичні плани.
5. Організація аудиторної роботи зі студентами.

6. Системно-блочна організація змісту самостійної навчальної діяльності студентів.
7. Організація праці викладача.
8. Роль кафедри в управлінні навчальним процесом.
9. Організація роботи кураторів груп у вищій школі.

Форми і методи навчання у вищій школі.

1. Методичні основи підготовки та проведення лекційних занять.
  2. Методика підготовки та проведення семінарських занять.
  3. Методика організації та проведення лабораторних і практичних занять.
  4. Консультування як форма роботи зі студентами.
  5. Організація самостійної роботи студентів.
  6. Форми, методи й засоби організації самостійної навчальної діяльності студентів.
  7. Практична підготовка магістранта: організація асистентської практики.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

1. Дубасенюк О.А. Методика викладання педагогіки /О.А. Дубасенюк, О.Є. Антонова. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2012. 375 с.
2. Дроздова І. П. Методика викладання, педагогіка та психологія вищої освіти. Харків : ХНАМГ, 2008. 142 с.
3. Д'яченко Н. О. Педагогічні задачі в професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посіб. / Д'яченко Н. О. К. : Видавництво Ліра-К, 2015. 84 с.
4. [Зайченко І. В.](#) Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навч. посіб. / Зайченко І. В. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Ліра-К, 2017. 456 с.
5. [Зайченко І. В.](#) Педагогіка і методика професійного навчання : навч. посіб. / Зайченко І. В. – 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Ліра-К, 2016. 518 с.
6. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / Каплінський В. В. Вінниця : ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
7. Малофіїк Ф. В. Дидактика новітньої школи: навч. Посібник. К. : Вид. дім «Слово», 2015. 632 с.
8. Прищак М. Д. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. – Вінниця :ВНТУ, 2019. 150 с.
9. Прищак М. Д. Трансформація освіти України: пошук парадигми /М. Д. Прищак // Наукові записки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського. Вип. 35 Серія: Педагогіка і психологія: Збірник наукових праць. Вінниця, 2011. С. 30–33.
10. Стрельников В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі : навч. посібник / Ю. В. Стрельников, І. Г. Брітченко. Полтава : ПУЕТ, 2015. 309 с.

Практичне заняття “Науково-методичне забезпечення освітнього процесу”

Завдання:

Проаналізуйте зміст будь-якого (на ваш вибір) підручника з педагогіки:

- Як би Ви окреслили концептуальну ідею викладу педагогічної інформації у цьому підручнику? Чи витримана логіка викладу інформації?
- Наскільки цей підручник відображає сучасні педагогічні ідеї, підходи, теорії?
- Охарактеризуйте мову викладу (науковість, доступність, образність)
- Наскільки структуровано педагогічну інформацію: наявність опорних схем, формул.
- Охарактеризуйте понятійно-термінологічний апарат: чіткість термінології, внутрішня логіка, взаємозв'язок понять.
- Як продумана можливість зворотньої інформації: питання для роздумів, тестові завдання?
- Наскільки інформація підручника відповідає потребам сучасної педагогічної практики? (На які питання педагога можуть знайти відповіді, на які ні?)

Практичне заняття. Інтеграція науково-дослідної роботи викладачів і студентів в умовах ЗВО

1. Проаналізувати тематику курсових робіт з фахових дисциплін. Прорецензувати одну роботу.
2. Здійснити аналіз основних форм і видів науково-дослідної роботи студентів університету. Розробити положення конкурсу студентських наукових робіт

(проектів).

Практичне заняття . Інформаційна підтримка навчальної та науково-дослідницької діяльності студентів

План

1. Бібліотека, її цілі та завдання в умовах інформатизації та комп'ютеризації освітньої галузі.
2. Роль бібліотеки у формуванні інформаційної культури студентів.
3. Культурно-просвітницька та виховна діяльність бібліотек у ЗВО. Консультативна функція бібліотеки. Основні фонди бібліотеки. Фонди електронних документів бібліотеки та їх використання.
4. Типові правила користування фондами бібліотек ЗВО.
5. Використання можливостей сучасних інформаційних технологій та ЗМІ у бібліотечному спілкуванні.

Рекомендована література.

1. Колесникова Т.О. Комунікаційні моделі діяльності бібліотек ВНЗ в умовах інформатизації : дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : [спец.] 27.00.03”, М-во культури України, Харк. держ. акад. культури, Харків, 255 с., 2011.
2. Олексюк В.П., О. Р. Олексюк О.Р. Інтеграція інституційного репозитарію в інформаційно-освітнє середовище ВНЗ”, Інформаційні технології і засоби навчання, № 6 (44), 2012 [Електронний ресурс]. Доступно: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/755/578>.
3. Олексюк В.П., Олексюк О.Р. Інституційний репозитарій: можливості застосування у навчальному процесі// Інформаційні технології і засоби навчання, № 6 (32), 2012 [Електронний ресурс]. Доступно: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/755/578>.
4. Белінська В., Н. Мороз Н. Інституційний репозитарій як інструмент інформаційного забезпечення навчальної, наукової та міжнародної науково-дослідницької діяльності ЧДІЕУ”, Вісник Книжкової палати № 8, с. 22–25, 2013.

Семінарське заняття. Інноваційні технології формування компетенцій майбутніх фахівців

1. Сучасна трансформація підходів до організації навчання у ЗВО.
2. Філософія і принципи створення освітнього середовища.
3. Дистанційні технології навчання. Змішане навчання. Освітні можливості онлайн платформ.
4. Особливості застосування інтерактивних методів навчання (рольові ігри, ділові ігри, кейс-метод)

Рекомендована література

1. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. К.: НТУ, 2017. 172с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник, 3-тє видання, виправлене. К.:Академвидав, 2015. 352 с.
3. Нісімчук А. Сучасні педагогічні технології: навч. посібник / А.Нісімчук, О.Падалка, О.Шпак. К., 2000. С. 9 15.
4. Підласий І. Практична педагогіка або три технології: інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти / І.Підласий. К., 2004. С. 64 74.
5. Чепіль М. Педагогічні технології: навчальний посібник. К.: Академвидав, 2012. 224 с.
6. Стрельников В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МПК ПУЕТ / В. Ю. Стрельников, І. Г. Брітченко. Полтава :ПУЕТ, 2013. 309 с.
7. Педагогічні технології: теорія та практика / За ред. М.В. Гриньової. Полтава, 2014.

Практичне заняття. Розробка навчально-методичної документації з загальнопедагогічних дисциплін

1. Поняття про навчально-методичний комплекс.
2. Структура учбово-методичного комплексу.
3. Робоча програма.
4. Розробка методичних рекомендацій для організації різних форм навчальної роботи,
5. Використання різних освітніх технологій.
6. Аналіз навчально- методичного комплексу або навчальної програми (на вибір).

Організаційно-діяльнісна гра (ОД) «Розробка програми з педагогіки»

1 етап: Пошук ідеї побудови програми з курсу «Педагогіка». (Мозковий штурм. Обговорення запропонованих варіантів. Вибір продуктивної ідеї).

2 етап: Визначення загальної структури програми. Робота з творчих груп. Обговорення. Утвердження загальної структури програми).

3 етап: Визначення змісту курсу.

(Творчим групи працюють кожна над своїм розділом програми. Далі відбувається творчий захист).

Практичне заняття. Оцінювання навчальних досягнень студентів, контроль і самоконтроль навчальної роботи у ЗВО.

План заняття

1. Модульна система організації навчального процесу й рейтинговий контроль знань студентів.
2. Поняття про сутність контролю, його компоненти.
3. Функції контролю.
4. Педагогічні вимоги до оцінювання навчальних досягнень студентів.
5. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
6. Методи і форми контролю знань студентів.
7. Самооцінка та здійснення само оцінювальної діяльності суб'єктом навчальної діяльності.
8. Система вмінь самоорганізації й самоконтролю студентів.

Рекомендована література

1. Дубасенюк О.А. Методика викладання педагогіки. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2012. 375 с.
2. Дроздова І. П. Методика викладання, педагогіка та психологія вищої освіти / Дроздова І. П. Харків : ХНАМГ, 2008. 142 с.
3. Д'яченко Н. О. Педагогічні задачі в професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посіб. / Д'яченко Н. О. К. : Видавництво Ліра-К, 2015. 84 с.
4. [Зайченко І. В.](#) Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навч. посіб. / Зайченко І. В. – 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Ліра-К, 2017. 456 с.
5. [Зайченко І. В.](#) Педагогіка і методика професійного навчання : навч. посіб. / Зайченко І. В. – 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Ліра-К, 2016. 518 с.
6. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / Каплінський В. В. – Вінниця : ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.

4.3. Організація самостійної роботи студентів

Тема. Психолого-акмеологічні засади діяльності викладача ЗВО

Розвиток творчої особистості студента як цілісного суб'єкта культури.

1. Організація спілкування викладача зі студентами (е-презентація).
2. Адаптація першокурсників до навчання у ЗВО (педагогічне есе)

Тема . Нові методологічні платформи викладання загальнопедагогічних дисциплін

Завдання: Сучасні тенденції розвитку змісту та методики викладання у вищій школі (повідомлення).

Тема. Зміст, форми і методи виховної роботи зі студентами

Завдання: Специфіка організації виховної роботи зі студентами (доповідь)

Інноваційні підходи до формування виховного середовища в ЗВО (презентація)

Тема. Психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи студентів.

- Завдання: 1. Дистанційна освіта: аргументи “за” і “проти” (педагогічне есе).
2. Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів засобами ІКТ (наукова доповідь).
3. Інноваційні технології навчання у вищій школі (презентація педагогічної технології навчання).

Тема . Планування освітнього процесу в умовах розширення автономності ЗВО

Завдання: 1. Аналіз програм навчальних дисциплін. Виділення модулів, ступеня професіоналізації змісту навчання. Окреслення наукових понять курсу: загальнонаукових, простих, складних, локальних, теоретичних, практичних.
Встановлення внутрішньо- та міждисциплінарних зв'язків.

2. Побудова схеми навчально-методичного комплексу до окремого модуля навчальної дисципліни.

Тема. Основні форми та методи організації навчання педагогічним дисциплінам Технології організації освітнього процесу

Завдання: 1. Аналіз конспектів лекцій, їх оформлення.

2. Складання авторських конспектів лекцій (вступної, тематичної, узагальнюючої, оглядової) за модульною, проблемною, інтерактивною, інформаційною технологіями навчання.

3. Аналіз структури та змісту практичних, лабораторних та семінарських занять.

4. Розробка авторських планів-конспектів практичних, лабораторних та семінарських занять.

5. Проаналізувати зміст самостійної роботи студентів, її планування і форми контролю з навчальної дисципліни (на вибір). Розробити завдання для самостійної роботи студентів, методичні матеріали до них.

6. Окреслити мету, завдання та види практичної підготовки студентів певної спеціальності (на вибір). Визначити ступінь її методичного забезпечення.

7. Проаналізувати звітну документацію та систему оцінювання проходження практики студентами.

Тема . Організація педагогічного контролю у вищій школі

Завдання: 1. Аналіз видів і форм організації контролю знань студентів з навчальних дисциплін (на вибір).

2. Аналіз критеріїв оцінки навчальних досягнень студентів з навчальних курсів (на вибір).

3. Укладання авторських тестових завдань різних типів для поточного та підсумкового контролю.

4. Аналіз екзаменаційних питань з навчальних дисциплін (на вибір).

IV. Засоби діагностики успішності навчання, форми та методи поточного і підсумкового контролю _____ .

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування.

Методи письмового контролю: модульні письмові роботи; контрольні роботи.

V. Форма підсумкового контролю успішності навчання - екзамен. Поточна успішність – 60 балів, екзамен – 40 балів (всього – 100 балів).

VI. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні:

1. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи : Навчальний посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 216 с.

2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. К.: Центр навч. літератури, 2006. 384 с.

3. Вишківська В.Б. Організація суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу закладів вищої освіти як умова реалізації гуманно орієнтованих стратегій

професійної підготовки майбутніх учителів. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Класичний приватний університет, Запоріжжя. 2020. №70. С. 167-171.

4. Вишківська В.Б. Кушнірук, С.А. Практична педагогіка: методичний посібник для студ. педуніверситетів. К.: НПУ, 2020. 184 с.
5. Вишківська В.Б. Нова освітня парадигма як результат сучасних соціокультурних трансформацій. Wielokierunosc jako gwarancja postępu naukowego / Міжнародна науково-практична конференція. Варшава: Збірник наукових праць ЛОГОС. 2020. С. 105-107.
6. Вишківська В.Б. Становлення суб'єктної позиції студента як необхідна умова формування ціннісно зорієнтованої професійної компетентності. Молодь і ринок. 2022. №1 (199). С. 95-101.
7. Вишківська, В.Б. Кушнірук С.А., Шевченко А.Ф. Освітній процес і педагогічна практика в задачах і завданнях: навчально-методичний посібник для студентів педагогічних закладів вищої освіти. К.: НПУ, 2020. 243 с.
8. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. Д., 2014. 416 с.
9. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: навч.посіб. К. : Академія, 2012. 342 с.
10. Дубасенюк О.А., Антонова О.Є. Методика викладання педагогіки: Навчальний посібник: Вид. 2-ге, доп. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. 375 с.
11. Євсюков О.Ф. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків, 2021. 264 с.
12. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : метод. посіб / Авт.уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. К. : АПН, 2002. 135 с.
13. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. К.: «Знання», 2005. 486 с.
14. Кучинська І. О. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Зволейко Д. Г., 2020. 291 с.
15. Левшин М. Самостійна пізнавальна діяльність студентів як педагогічна категорія . Вища освіта України (додаток 1). Тематичний випуск: «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології». Т. 1. Рівне: РДГУ, 2007. №2. С. 118-122.
16. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб./ З.Н. Курлянд, Р.І. Хмельюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. 3-тє вид. перероб. і доп. К.: «Знання», 2007. 495 с.
17. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Кондор, 2011. 628 с.
18. Педагогіка вищої школи: Підручник / за заг.ред В.Г.Кременя, В.П.Андрущенко, В.І.Лугового. К.: Педагогічна думка. 2008. 256 с.
19. Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у вищій школі: Навч. посіб. / За ред. М.В. Артюшиної, О.М. Котикової, Г.М. Романової. К. : КНЕУ, 2007. 528 с.
20. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. пос / О. Пометун, Л. Пироженко. К. : ВСК, 2004. 192 с.
21. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. /М.М.Фіцула. 2-ге вида., доп. К. : «Академвид», 2010. 456 с.

Додаткові:

1. Андрущенко В.П. Феномен освіти: У 5-ти кн. Кн. 3. Екзистенційний простір освіти: монографія. Суми: Університетська книга, 2020. 500 с.
2. Андрущенко В.П., Дем'яненко Н.М. Феномен педагогічної інноватики в науково-теоретичному обґрунтуванні й освітній практиці (концептуальні засади, результати і перспективи магістерського Проєкту «Інноваційні авторські освітньо-виховні системи»). Інноваційні авторські освітньо-виховні системи: досвід учителів України: науково-методичний посібник; за заг. ред. Н.М. Дем'яненко. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. С. 13-37.

3. Бех І.Д. Вибрані наукові праці. Виховання особистості. Чернівці: Букрек, 2015. Т. 2. 640 с.
4. Дем'яненко Н.М. Інноваційні трансформації освітнього простору педагогічного університету. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. Серія : Педагогічні науки / Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка; гол. ред. Носко М.О. Чернігів: ЧНПУ, 2015. Вип. 130. С. 20-25.
5. Дем'яненко Н.М. Педагогічна освіта: зміна пріоритетів. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Педагогіка. 2015. № 1(1). С. 20-25.
6. Д'яченко Н. О. Педагогічні задачі в професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посіб. К. : Видавництво Ліра-К, 2015. 84 с.
7. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К : Ліра-К, 2017. 456 с.
Зайченко І. В. Педагогіка і методика професійного навчання: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Ліра-К, 2016. 518 с.
8. Есаулов А. О. Контроль навчальних досягнень студентів (теоретико-методичний аспект)/ А.О. Есаулов. К.: Національний аграрний університет, 2005. 148 с.
9. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. 440 с.
10. Кушнірук С.А. Педагогіка. Курс лекцій.: Навч. посібник. К.: НПУ, 2011. 472 с.
11. Левшин М., Прохур Ю., Муковіз О. Електронний підручник у системі навчально-методичного забезпечення [Текст] / Левшин М., Прохур Ю., Муковіз О. /Вища освіта України. 2007. №1. С. 60-67.
12. Малафіїк І.В. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. 632 с.

VII. Інформаційні ресурси

1. Prometheus : платформа масових відкритих онлайн курсів [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://prometheus.org.ua/>
2. Національна доктрина розвитку освіти в Україні. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://osvita.in.ua/index.php?option>.
3. <http://www.nbuiv.gov.ua/> Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
4. <https://dnrb.gov.ua/ua/> Державна науково-педагогічна бібліотека НАПН України імені В.О. Сухомлинського